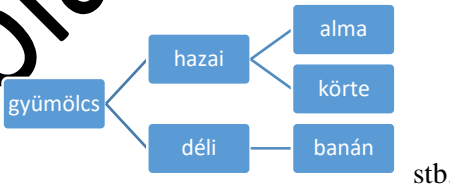
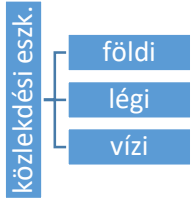

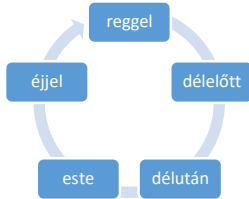
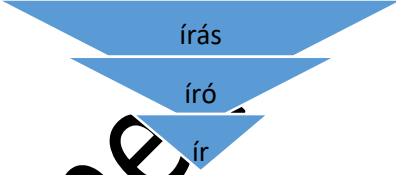
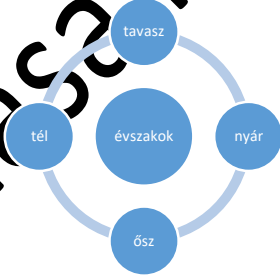

Tanmenet a grafikus szervezők tanítására

1. Évfolyam

Az óra témája	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag / Felhasznált grafikus szervező
<p>Olvasás / Ismerkedés az iskolával</p>	<p>figyelem- és memóriafejlesztés</p>	<p>Vizuális figyelem és diszkrimináció.</p>	<p>Déli- és hazai gyümölcsök csoportosítása</p> <p>2 utas gráf = gyümölcsök = hazai + déli</p> <pre> graph LR gyum[gyümölcs] --- hazai[hazai] gyum --- deli[déli] hazai --- alma[alma] hazai --- korte[körte] deli --- banan[banán] </pre> <p>stb.</p>
<p>8. Utazás</p>	<p>figyelem- és memóriafejlesztés</p>	<p>Vizuális figyelem és diszkrimináció.</p>	<p>Közlekedési eszközök csoportosítása: földi, légi, vízi.</p> <p>3utas gráf= közl. eszk.= földi+légi+vízi</p> <pre> graph LR kozl[közlekedési eszk.] --- földi[földi] kozl --- legi[légi] kozl --- vizi[vízi] </pre>

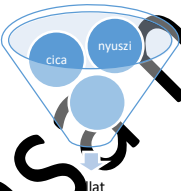
9. Nyári élmények vidéken	Szókincsfejlesztés	Fonológiai tudatosság	Szógyűjtés: ellentétpárok.
10. Kakaska és tyúkocská	Auditív készségek	Hallás utáni szövegértés, események sorba rendezése, szerialitás, szóbeli szövegalkotás.	Mesemondás képsor alapján, hiányzó kép kiegészítése a hallott történet alapján.
12. Napirend, házimunka, sport	Szókincs, szerialitás	Beszélgetés a helyes napirend kialakításáról. Szerialitás fejlesztése (mf. 15/1.) A napi cselekvések felsorolása, beszámoló a napi teendőkről. Nem-faj viszonyok felismertetése: élelmiszerek csoportosítása gyümölcs-zöldség-tejtermék-hústermék	Napirendek sorba rendezése, időbeli tájékozódás: előre, hátra, ciklus 5
35. Megálló t-l	Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása.	Ellentétes jelentésű szavak párosítása.	Hasonlóság, különbség felismerése, megfogalmazása. fentebb . Tűz- víz folytatása
42. P, p betű tanulása	Emlékezetfejlesztés és Tanulási technika	Mnemotechnika – tanulástechnika. Tanulástechnika: hogyan memorizáljunk mondatot?	Varró Dániel: P (Kerge ABC, részlet) Képek készítése a kulcsszavakra, a memorizálás megkönnyítésére

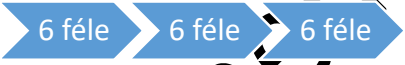
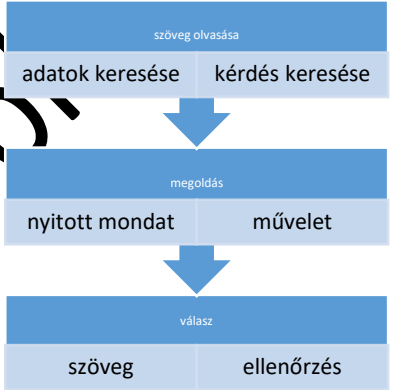
<p>45. J, j betű tanulása</p>	<p>Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása</p>	<p>Piramisolvasás, fokozatosan, egy-egy szóval bővülő mondatok olvasása.</p>	<p>szópiramis</p>
<p>48. Sz, sz betű tanulása</p>	<p>Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása</p>	<p>Időszlelés, évszakok és jellemzőik.</p>	<p>ciklus 4 elemmel</p>
<p>51. Megálló : Sz, sz, s</p>	<p>Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása</p>	<p>egyjegyű betű, kétjegyű betű és háromjegyű</p>	<p>3 utas gráf a tanult betűkre : 1 hang, de hány jegyű a betűje,</p>
<p>54. C,c betű tanulás</p>	<p>Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása</p>	<p>„Hasonlót jelentő” szavak párosítása.</p>	<p>Hasonlít</p>

63. Megálló: Ö,ö,Ő,ő	Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása	Állítások igazságtartalmának eldöntése, jelölése táblázatban.	igaz – hamis táblázat
75. Megálló:g-k, g-d	Szerialitás képessége	Időbeli tájékozódás, szerialitás napszakok sorba rendezésével	Ismétlés
88. Dzs, dzs betűk	Az olvasási - dekódolási képesség kialakítása		3 jegyű betűk 3 utas gráf
112. A sünök (Kórodi Bence)	Szövegértés előkészítése	Az ismeretközlő szöveg olvasása szakaszonként,	Gondolattérkép bekezdésekkénti ábrázolása Gondolattérkép - kulcsszó
119. A fecskék	Szövegértés előkészítése	A szövegértés - szövegtípusnak megfelelő funkciójáról - folyamatáról alkotott ismeret, meggyőző és kialakítása, fejlesztése.	Gondolattérkép bekezdésekkénti ábrázolása Gondolattérkép - kulcsszó
120 A vadludak	Szövegértés előkészítése		Gondolattérkép bekezdésekkénti ábrázolása Gondolattérkép - kulcsszó

124 A méhek	Szövegértés előkészítése	Ismeretterjesztő művek megértése és értelmezése.	Gondolattérkép bekezdésekkénti ábrázolása Gondolattérkép - kulcsszó
131. szarka	A Szövegértés előkészítése	Ismeretterjesztő művek megértése és értelmezése.	Gondolattérkép bekezdésekkénti ábrázolása Gondolattérkép - kulcsszó
132. kenguru	A Szövegértés előkészítése	Ismeretterjesztő művek megértése és értelmezése.	Gondolattérkép bekezdésekkénti ábrázolása Gondolattérkép - kulcsszó
Matematika / OH-MAT 1. Ismerkedés, bevezetés a számok világába	FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK – Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint.	Halmazszemlélet megalapozása, halmazalkotás.	☐ iskolába való ☐ óvodába való ☐ otthoni játék
4. Válogatások	– Adott elemek válogatása választott vagy megadott	Zöldségek, gyümölcsök, válogatott halmaz megnevezése	2 utas gráf LEHETŐSÉG: további válogatások a diákok ötletei alapján!

Szellemi tulajdon, másolás nem etikus

	szempont szerint.		
5. Válogatások	– Adott elemek válogatása választott vagy megadott szempont szerint.	Állatok, járművek, ételek: a válogatott halmaz megnevezése (főfogalmak).	 <p>fogalomalkotás</p>
7. Összehasonlítások alacsony, magas.	– Relációs szókincs fejlesztése konkrét megjelenítés el.		Ellentétpárok alkotása
56. Páros vagy páratlan	Párosság és páratlanság fogalmának alapozása tevékenységgel.	A számok helye a számegyenesen, jelölés koronggal (páros – páratlan). A 0 párosságának igazolása számegyenes segítségével. Véletlen események bekövetkezéseinek összehámlálása, ábrázolása különféle módokon.	Számegyenesek felépítése, bemutatása

63. Megálló	Esemény, Dobókocka	Véletlen események bekövetkezéseinek összeszámlálása, ábrázolása különféle módokon.	Dobások ábrázolása
80. Szöveges feladatok	Szöveges feladat, adat, információ, ellenőrzés, szöveges válasz	A szöveges feladatok megoldásának fázisai: szövegértelmezés – adatrendezés – megoldás – szöveges válasz.	Munkafázisok
85. Vonalak, síkidomok, testek	Csoportosítások	– Síkbeli alakzatok jellemző tulajdonságainak keresése, megfigyelése, megnevezése: egyenes vagy görbe határvonalak.	3 utas gráf
86. Vonalak, síkidomok, testek II.	Síkbeli alakzat; sík, körlap, háromszög, téglalap, négyzet.	– Háromszögek, négyszögek, körlapok felismerése, kiválogatása, megnevezése. – Megkülönbözteti és szétválogatja szabadon választott vagy meghatározott geometriai tulajdonságok szerint a gyűjtött, megalkotott síkidomokat.	Tulajdonságok, kapcsolatok, azonosságok és különbözőségek egyszerű megfogalmazása.

		– Megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát, megfelelő címkéket talál megadott és halmazokba rendezett alakzatokhoz.	
90. hosszúság mérése III.	A Mértékegységek	Összehasonlítás, mérés, mérőeszköz hosszúság, m, dm Mondóka és képek	
94. Úrtartalom mérése II.	Mértékegységek	Összehasonlítás, mérés, mérőeszköz úrtartalom, l, dl	Kalocsaképe, literes és 2dl –es dobozos üdítők képéből plakát
107. Az idő mérése – év, évszak, hónap.	Év, évszakok, hónapok.	Hónapok megelevenítése tulajdonságaik alapján. Hónapok jellemzői – évszakokhoz rendezés – sorszámozás – római számok	4 elemű ciklus bővítése a hónapokkal
108. Az idő mérése: Hét, nap, óra	Hét, nap, napszak, óra	Beszélgetés a napszakokról a képek alapján. Napirend – számlap beszélés. Ismerkedés az órával. Egész órák beállítása (számlap: kis- és nagybetűvel). Idő mérése.	5 elemű ciklus bővítése Óra körlapjának bemutatása 1-24 óráig

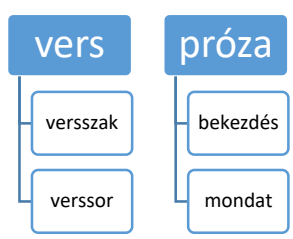
<p>143. Kitekintés 100-ig</p>	<p>Számok közti összefüggések felismerése, fejszámolás fejlesztése, analógiás gondolkodás. Mennyiségek megfigyelése, összehasonlítása.</p>	<p>A 100-as számkör megalapozása, számfogalom előkészítése. A 100 fogalmának előkészítése, mennyiségek csoportosítása 10-esével.</p>	<p>Számegyenesek egymás mellé, egymás alá helyezése. Golyós számológépek egymás mellé helyezése</p>
<p>Ének/OH-ENZ01TA 27. Szó – mi előkészítése</p>	<p>Magas és mély érzet</p>	<p>Magas – mély érzet kialakítása különféle játékos feladatokkal, mozgássorokkal</p>	<p>Ellentétpárok dallamlétra bemutatása piramis, mely bemutatja, a magas és mély ellentétet</p>
<p>54. Lá – mi szó fordulat</p>	<p>Dallamfelismerés</p>	<p>A lá – mi szó fordulat gyakorlása olvasással, kézjelekkel, és feladatokkal Rövid motívumok felismerése hangszerről (fűnyír, gitár, zongora stb.), illetve dúdolásról</p>	<p>dallamlétra 3 hangra</p>
<p>Technika Közlekedés</p>	<p>Gyalogos közlekedés</p>	<p>A gyalogos közlekedés szabályai, kulturált közlekedés</p>	<p>Kapcsolat a közlekedési eszközök 3 utas gráffal, földön, vízen, levegőben</p>

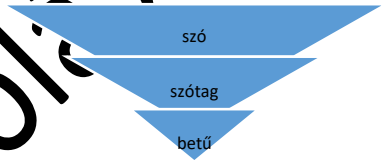
			Városi és falusi közlekedés hasonlóságai és különbségei
Anyagok és tulajdonságaik	Természetes anyagok, mesterséges anyagok, termékek, magvak, anyagvizsgálat, anyagi tulajdonság	Természetes és mesterséges anyagok csoportosítása: fa, papír, fém, textil, fonal, műanyag	5 utas gráf képe vagy más kezdeti Gondolattérkép!
Gyümölcsök és zöldségek gyurmából	Csoportosítások, jellemző színek és formák		Csoportosítás – 2 utas gráf
Papír, Őszi kép, pödrés csákó,	Papír tulajdonságai	Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk Anyagvizsgálatok érzékszervi úton Papír sodrásával, gömbölyítésével, gyűrött és sodrott papírból	Papír tulajdonságainak összegyűjtése, ábrázolása piktogramokkal Gyűrhető, téphető, vágható, mosható, elázik, nehéz, ég, ...
Fa-Fakanál bábok, hurkapálcika kerítés	Fa tulajdonságai	Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk Anyagvizsgálatok érzékszervi úton	Fa tulajdonságainak összegyűjtése, ábrázolása piktogramokkal Gyűrhető, téphető, vágható, mosható, elázik, nehéz, ég, ...

Fonal Kötések, csomók, textilkép	Fonal, textil tulajdonságai	Az anyagok fajtái, tulajdonságai, felhasználhatóságuk Anyagvizsgálatok érzékszervi úton	Fonal, textil tulajdonságainak összegyűjtése, ábrázolása piktogramokkal- Gyűrűs, tehető, vágható, mosható, elázik, nehéz, ég, ...
25. Egészséges életmód	Egészséges életmód, táplálkozás, háztartás, házimunka	Étkezési szokások, az egészséges táplálkozás alapjai, egészséges életmód Napi étrend készítése: élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok	Zöldség, gyümölcs 2 utas gráf kiegészítés EGÉSZSÉGTELEN étel Napi étrend-kiegészítése az étkezésekkel Idővonal a recepthez!
Növények			Csoportosításuk szobai, kerti Eszközök és szerszámok csoportosítása a mf. ábrája alapján
RAJZ/ 17. 18. Utam az iskolába Térkép, útvonalrajz készítése	saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát alaprajz, térkép készítés;	Egyéni munka, a környezet elemeire visszaemlékezve Szubjektív tartalmú képi információ Grafikai eszközök használata	Az iskola és környezetének, jellegzetes épületeinek ábrázolása térképen, az épületek irányának és formáinak közös meghatározása
19. 20. Képregény készítése az	környezeti jellemzők célirányos megfigyelése és a	Képregény, képes történetmesélés az iskola közvetlen környezetének térbeli elemeit felhasználva	Olvasás órai képsorok a történet – vázlat rögzítésére felelevenítése Idővonal és képregény kapcsolata

idő megjelenítésére	<p>tapasztalatok szöveges megfogalmazása a látott információk pontos leírása és feldolgozása érdekében</p> <p>Időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjelenít.</p>	Tér- és idő megjelenítése	<p>szavak – számok .- vonal – szöveg kapcsolata</p> <p>az idővonal tömörítési- rövidítési lehetőségei</p>
----------------------------	---	---------------------------	---

2. évfolyam

Az óra témája	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag / Felhasznált grafikus szervező
Olvasás 2. Ismét együtt!	<p>Vers és prózai szövegek közti különbség megfigyeltetése.</p>	<p>Vers és prózai szövegek közti különbség megfigyeltetése.</p> <p>Elemi irodalmi ismeretek elsajátításának segítése.</p>	<p>Vers és prózai szövegek. Versszak, verssor.</p> <pre> graph TD A[vers] --- B[versszak] A --- C[verssor] D[próza] --- E[bekezdés] D --- F[mondat] </pre>

3. Hangok és betűk	Hangok hosszúságának megkülönböztetése, érzékeltetése, differenciálása.	Hang-betű kapcsolat ismételése, gyakorlása. Betűk hosszúságának megkülönböztetése, olvasása. Az ékezetek jelentésmódosító szerepének megfigyelése, szavak jelentésének értelmezése.	ABC betűi = Betűk országa gráf használata
4. Szótagok és szavak	Szavak szótagokra bontása az elválasztás Auditív tagolás fejlesztése. Részegész felismerése.	Szavak szótagokra bontásának gyakorlásával az elválasztás előkészítése. Szavak ritmusának érzékeltetése tapszal. Auditív tagolás fejlesztése. Részegész felismerése.	
5. Dalocska	Tanulási technikák, tanulási stratégiák alkalmazása: gondolattérkép. A vers jellemző jegyeinek felismerése: versszak, verssor,	A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátítása tapasztalati úton. Tanulási tanulás. A szövegértő olvasás előkészítése.	1. A 2. órán használt táblázat további bővítése 2. Gondolattérkép

Szellemitulajdon, másolása nem etikus

	rím. Vers és próza, valamint költő-író közti különbség kiemelése.		
14. Kár, de kár	Hosszabb, nehezebb szavak, szópiramisok olvasása.	Szópiramisok	Mint az első évfolyamon használt formák
15. Világá ment a nyár	Szópiramisok olvasása.	Szópiramisok több elemmel Az olvasás pontosságának, helyességének és tempójának fejlesztése speciális gyakorlatokkal.	További szópiramisok olvasásánál már nem szükséges használni a segítő – piramis formát, mert a diákok már ránézés után készségszinten értik a szavak hosszúságának és a levegő tartalékolásának technikáját.
16. A mókus	Csoportmunkában az előzetes ismeretek összegyűjtése, rendszerezése grafikus szervező segítségével	Tanulási képesség fejlesztése, tanulási technikák alkalmazása.	A tankönyvi gondolatterkép elkészítése írólapra- füzetbe, kiegészítése saját információkkal.

24. A farkas és a kutya	Anyanyelvi ismeretek gazdagítása, szókincsbővítés, szómagyarázatok.	Helyszín, szereplők megnevezése. Probléma, problémamegoldás. Kompetenciafejlesztés: önálló, hatékony tanulási stratégiák bemutatása, elsajátítása. (Vázlatkör használata.) Tanulási stílus megismerése. Mese történetének felidézése vázlatkör segítségével. Kommunikáció fejlesztése	Szósüni alkotása: eb, kutya, blöki, háborzó
75. Andris beszélget az állatokkal	Köszönések formája, helye, ideje.	Szókincsbővítés, idegen kifejezések magyarázata.	1. Szóljék ábrára: Köszönések - a tankönyvi 8 köszönés értelemezése és továbbiak gyűjtése, ábrába illesztése 2. Szósünik képzése a tk 22 old. 4. feladata alapján (munka – meló- ..... baljósan – fenyegetőn- vészjóslóan.... lazsál-lustálkodik.....alapján)
76. Kisbence titka		Természettudományos kompetencia fejlesztése irodalmi szöveg alapján.	Gondolattérkép az éjszakai égboltról
79. Óra-mese	Szókincsfejlesztés : rokon értelmű kifejezések értelmezése;	önálló tanulástámogató technikák	Szósünik készítése a tankönyv 30.old. 2. feladata alapján

<p>80. Mióta mérjük, mivel mérjük az időt?</p>	<p>Természettudományos kompetencia fejlesztése, ismeretterjesztő szöveg által.</p>	<p>Az értő olvasás fejlesztése szakaszos szövegfeldolgozással: információk megtalálása a szövegben. Szókincsfejlesztés: ismeretlen vagy ritkábban használt szavak értelmezése.</p>	<p>1. évfolyamon készített napirend ábrák ismétlése Szólófürtábra az óra fajták bemutatására</p>
<p>90-91. A jó orvosság</p>	<p>Szövegértő olvasás előkészítése</p>	<p>Szövegértő olvasás előkészítése</p>	<p>Szósűrők készítése. stb. Mosolyog</p>
<p>96. Négyeshatos</p>	<p>Szövegértő olvasás előkészítése</p>	<p>Megfigyelőképesség fejlesztése, a közlekedési eszközök jellemzése.</p>	<p>közlekedési eszközök című 3 utas gráf bővítése</p>
<p>109-110. A néma tulipán</p>	<p>Megfigyelőképesség fejlesztése: virágsorozat folytatása, a megfelelő elem kiválasztása a szóoszlopból</p>	<p>Anyanyelvi kompetencia fejlesztése, szövegalkotás</p>	<p>1. Gondolattérkép készítése a virágokról 2. Gondolattérkép készítése. Szerszám, kalapács, fűrész; Kerti szerszám: metszőolló, kapa, stb. PÉLDA: 1. évfolyam technikai óra virágok csoportosítása tudáskör bővül</p>

113. Húsvét	Ismeretterjesztő szöveg feldolgozása	Az ünnep szerepe a hétköznapokban, ünnepi szokások, családi szokások, hagyományok kialakulása.	Gondolattérkép a Húsvétról
114. Az erdő fái alatt	Ismeretterjesztő szöveg feldolgozása: Az értő olvasás fejlesztése. Ismeretek a gyerekek természeti környezetéről.	Természettudományos kompetencia fejlesztése ismeretközlő szöveg által. Anyanyelvi kompetencia fejlesztése szavak, információk értelmezése által. Szövegértés, szövegfeldolgozás. Az információk értelmezése, a lényeges elemek kiemelése..... és a saját ismeretek beillesztése a gondolattérképbe	Gondolattérkép: Az erdő
128. Pünkösöd	Ismeretterjesztő szöveg feldolgozása	Népszokások, hagyományok szerepe a nemzethez tartozás érzésének alakításában szempontjából. Önálló tanulást segítő technikák lényegkiemelés, új információ beillesztés a meglévő tudáselemek közé.	Gondolattérkép készítése a szöveg és saját élmények, családi hagyományok , iskolai dalok és népi játékok alapján
129. A tizenkét hónap	Szókincsfejlesztés : ellentétes értelmű szavak megfigyelés	Természettudományos kompetencia: évszakok, évszakváltás, hónapok.	Ismétlés az 1. évfolyamról ciklusos folyamatára a hónapokról GONDOLATTÉRKÉP: évszakok Megkülönböztetésük , helyük.

	értelmezése.	A gondolkodás fejlesztése: képek, hónapok és évszakok azonosítása, összekötése.	
132.Misi mókus kalandjai	Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. Tanulási technikák fejlesztése	Önálló tanulást, szövegfeldolgozást támogató technikák: lényeges gondolat, kulcsszó kiemelése. Pontos olvasás szövegértelmezés.	1.Datolya, kivi, gránátalma beillesztése az 1. évfolyamos gyümölcsök, déli gyümölcsök, hazai gyümölcsök gráfba... 2. Közlekedési eszközök gráfja
135. 136. Finomságok / A bodza	Te is szeretsz finomakat enni? Ismeretterjesztő szöveg feldolgozása: Az értő olvasás fejlesztése A feketebodza című szöveg	Különböző szövegtípusok által szövegértés, tanulási képesség fejlesztése. Értő olvasás szerepe az információ feldolgozásában. Recept, mint információt tartalmazó szöveg	1. Gondolattérkép a bodzára 2. Saját – egyedi gondolattérkép készítése Milyen finomságokat szerettek?

<p>ÉNEK – ZENE /</p> <p>4.</p> <p><i>Zenehallgatás énekléssel összekapcsolva:</i></p> <p><i>Kodály Zoltán: Gólya-nóta</i> <i>Gryllus Vilmos: Kémény tetején</i></p>	<p>Dallamosztinátó, Kórusmű elemzése, értő figyelés, Gyermekkar</p>	<p>Értő zenehallgatás: Kodály Zoltán: Gólya-nóta (megfigyelési szempontok adása, pl. a már korábban megismert dallam követése a különféle szólamokban, dallamosztinátó megjelenésének felfedezése és szerepe. Zenehallgatást megelőzően ajánlott a Gólya, gólya gilice dal ismétlése)</p>	<p>2 utas gráf : Népdal, gyermekdal, Zenemű</p>
<p>8. Látom a holdat</p>	<p>szó- mi-dó fordulatok</p>	<p>Európai gyermekdalok Többszólamú hallásfejlesztés előkészítése Dallamok összekapcsolása</p>	<p>Magyar és más nemzetek gyermekdalai gráf</p>
<p>18. Csipkebokor</p>	<p><i>Bartók Béla: Román népi táncok (részletek)</i> <i>Bartók Béla: Gyermekeknek I/4. – Párnatánc</i></p>	<p>Zenehallgatás – kíséret megfigyelése, hangerők megállapítása</p>	<p>Zeneművek, zeneszerzők szőlőfürtábra</p> <p>További órákon, Mozart, Dohnányi, Grieg, Saint-Saens,....Kalácska együttes beillesztése...</p>

21-22. Mikulás-dalok	Mikulás ünnep hagyományai	Hagyományismeret Kifejezés gazdagsága	Szőlőfürtábra a Mikulásdalok gyűjtéséhez
RAJZ / 1.-2. Az utolsó levél	sík, tér, méret, irány, szín, felület, képelem jellemzők/karakter vizuális technikák	Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján, egyszerű következtetések szóbeli megfogalmazása és az élmények, kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (	Érzékszervek gondolat-terképek, érzetekkel kiegészítve
3. 4. Hulló levelek	képsorozat	Fotó- vagy rajzsorozat készítése a mindennapok során tapasztalható időbeli változások szemléltetése érdekében (pl. napirend, naplemente, Luca-búza fejlődése).	Napirend című ciklikus diagramm átisméltése
TECHNIK A / 3. A család és a napirend	A családi időbeosztás, napirend Napirend készítése – Munkamegosztás a családban	Környezettudatos magatartás támogatása Együttműködési képesség kialakítása és erősítése Ok-okozati összefüggések értelmezése Az önismeret fejlesztése Háztartási balaszték Munkamegosztás Napirend, házi rend Társasjátékok Környezetvédelem	Házimunka – gondolatterkép, esetleg a felelősök jelölése is színekkel, formákkal

	<ul style="list-style-type: none"> – Házimunka, napi tevékenységek – Napirend készítése 		
4. Tisztaság és rend	<p>Egészséges életmód, higiénia, háztartás, háztartásvezetés, házimunka, veszélyforrások, háztartási eszköz, háztartási gép, háztartási baleset fogalomkialakulása, mélyítése</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Környezetünk tisztán tartása – Alapvető takarítószeres és eszközök használata – Takarítóeszközök csoportosítása – Veszélyforrások: gyufa, gáz, elektromos áram balesetmentes használata <p>Piktogramok értelmezése</p>	<p>Házimunka című gondolattérképhez takarítószeres és eszközök kapcsolása</p>
5. Testápolás	<p>Személyes higiénia, testápolás, egészséges életmód testápolás: kézmosás, körömápolás,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az egészségmegőrzés tényezőinek megismerése – Testápoláshoz kapcsolódó plakát készítése csoportmunkában <p>Környezettudatos viselkedés megjelenítése</p>	<p>Plakát – az emberi testről és mondatok a testrészekről és tisztántartásukról</p>

	mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása, testápolás eszközei és anyagai: szappan, körömkefe stb.		
6. Öltözködés	Napszaknak, évszaknak, alkalomnak megfelelő öltözködés rendrakás, tiszta ruha, szennyes ruha, ruhanemű, öltözködési szabályok	<ul style="list-style-type: none"> - Ruhadarabok válogatása, csoportosítása, hajtogatása - Szekrényrendezés - 	Az Évszakok című ciklikus folyamatára (1. évfolyamról) kiegészítése ruhadarabokkal
8. Táplálkozzunk egészségesen!	Egészséges életmód, táplálkozás, élelmiszerek, ételek, italok, vitaminok, napi étkezési rend, étkezési szokások, hétköznapi és ünnepi terítés	<ul style="list-style-type: none"> - Egyszerű étel elkészítése - Terítési gyakorlat - Egészséges és egészségtelen élelmiszerek csoportosítása 	Táblázat az egészséges- egészségtelen élelmiszerekre
24. Jelzőtáblák	Tájékoztató, veszélyt jelző, tiltó, utasító tábla, természetes anyag, mesterséges	<ul style="list-style-type: none"> - Gyógyszerekre és kerékpárosokra vonatkozó táblák megismerése - Közlekedési tábla készítése - Terepasztal készítése, táblák elhelyezése 	Gondolattérkép a jelzőtáblákra

	anyag, anyagi tulajdonság, mérés, sablon, körvonalrajz	– Forgalmi helyzetek modellezése, elemzése	
26. Közlekedési eszközök	Tömegközlekedés, kulturált közlekedés, biztonság, levegőszennyezés	<ul style="list-style-type: none"> – Közlekedési eszközök csoportosítása – Képek válogatása a témához – Tablókészítés <p>Saját felelősség felismerése a közlekedésben</p> <p>Szabálykövető magatartás kialakítása</p> <p>Balesetmentes közlekedés támogatása</p> <p>Együttműködő és együttérző képesség fejlesztése</p> <p>Etikus magatartás értelmezése és kialakítása</p> <p>–</p>	Közlekedési eszközök 1. évfolyamos 3 utas gráf (földön, vízen, levegőben) pótlása, ismétlése
31. Szelektív hulladék-gyűjtés	természetes anyagok, mesterséges anyagok, újrahasznosítás, anyagtakarékosság, környezet, környezetvédelem, piktogram, szelektív hulladékgyűjtés	<ul style="list-style-type: none"> – Szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeinek megfigyelése: otthon és az iskolában – 	<p>1. Szemét vagy hulladék csoportosítása 2 utas gráf</p> <p>2. Gondolattérkép Hulladékok csoportjai</p>

3. évfolyam - Környezetismeret

Az óra témája	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag/ felhasznált grafikus szervező
---------------	------------------	---------------------	---

Az élettelen környezet kölcsönhatásai/ A tárgyak tulajdonságai		Az élettelen anyagokon érzékelhető tulajdonságok felismerése. A megfigyelések, összehasonlítások és csoportosítások tapasztalatainak megfogalmazása, szóban, rajzban, írásban rögzítése.	Tanszerek csoportosítása Használati tárgyak csoportosítása Élettelen dolgok tulajdonságai
Tárgyak érzékelés		A látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás érzékszervei. A különböző érzékszervvel érzékelhető tulajdonságok. Az érzékszervekhez kapcsolódó érzékeléstípusok.	Gondolattérkép érzékszervekre -képük, nevük, szerepük (Braille írás beillesztése)
A mozgás	Azonosító-, megkülönböztetőképeség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel.		Ellentétpárok - élő élettelenre
Fellobban a láng?	Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel.		Éghető és nem éghető anyagok keresése és csoportosítása táblázatban
A víz, halmazállapotváltozások		A víz megjelenésének, tulajdonságainak, térfogatváltozásának a megfigyelése a különböző halmazállapotokban.	Gondolattérkép készítése A VÍZ halmazállapotaira és ezek jellemzőire
Folyékony Szilárd Légnemű anyagok tanulása során a HALMAZÁLLAPOTOK	ábra felhasználás folyamatosan		
A víz körforgása		Ismétlődő, ciklikus jelenségek megfigyelése a környezetben. A víz körforgásának értelmezése, megismerése.	Először felmerülő grafikus szervező Ciklikus folyamat ábrázolásának értelmezése Időjárás elemeinek összegyűjtése, időjárási naplóhoz

		Időjárási napló készítése a különböző hónapokban, a mért adatok lejegyzése, rajz készítése	
Összefoglaló óra			Gondolattérkép a tárgyak tulajdonságai, halmazállapotuk szemléltetésére
Élő környezetünk/ Az élőlények tulajdonságai			Gondolattérkép készítése Az élőlények, ember, állatok, növények
Növények			Fenti Gondolattérkép bővítése
Állatok		Vadon élő és házi állatok megkülönböztetése, élőhely megkülönböztetése	Fenti Gondolattérkép bővítése Újabb Gondolattérkép az állatok fajaira További órákon emlősök, madarak, halak, kétéltűek, rovarok beillesztése
Összefoglaló óra			Tanult ismeretek felidézése a Gondolattérképek segítségével
Tájékozódás az időben A föld mozgásai Forgás		A Föld forgásának hatása a napszakokra, modellezése, és ciklikusságának megfigyeltetése	A Technika tantárgy és az Olvasás tantárgy során használt Napirend és az Évszakok című táblázat felhasználásával Napszakok ciklikusságának felrajzolása

A földmozgásai Keringés		Évszakokra vonatkozó megfigyelések, tapasztalatok megfigyelése, rajzban, írásban vagy táblázatban való rögzítése. Az adatokból következtetések levonása. A hónapok évszakok szerinti csoportosítása.	A Technika tantárgy és az Olvasás tantárgy során használt Évszakok című táblázat felhasználásával TÁJÉKOZÓDÁSOK A NAPTÁRAKON
Ismétlődő jelenségek		Ismétlődő jelenségek az ember életében. A napszakok, a naptár (a hét napjai, hetek, hónapok). Időtartamuk, egymáshoz való viszonyuk. Napirend készítése.	Előző órák ábrák újabb használata, bővítése
Az emberi élet szakaszai		Az életszakaszok sorba rendezése.	Idővonal alkotása
Az állatok életszakaszai		Az állatok szaporodása (pete, tojás, eleve szülő), fejlődési szakaszai.	Idővonalak alkotása
A növények életszakaszai		A növények fejlődése: csírázás, fejlődés, növekedés, öregedés. A csírázás és a növekedés szakaszai, jellegzetességei.	Idővonalak alkotása
Összefoglaló óra			Gondolattérkép az idő, az élet szakaszai szemléltetésre
Tájékozódás térben A földfelszín vízei, formái		A felszínformák jelölésének megfigyelése a domborzati térképen,	Táblázat: felszínformák neve, képe, színe és magassági száma a mf. segítségével
Tájékozódás, világtájak		A fő- és mellékvilágtájak megnevezése. Lágytű használata. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben.	Szélrózsa megrajzolása, használata az osztályteremben és az iskola más tereiben
Térképek		térkép vázlat, térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, autóstérkép, turistatérkép	Térkép fajták összegyűjtése, megnevezése, Gondolttérképen megjelenítése a mf. segítségével

Összefoglaló óra			Gondolattérkép a tájékozódás témakörben
------------------	--	--	---

Környezetismeret 4. évfolyam

Az óra témája	Célok, feladatok	Fejlesztési terület	Ismeretanyag/ Felhasznált grafikus szervező
Hazánk nagy tájai/ Lakóhelyem			„Idővonal”- folyamatábra a Világegyetemről – lakóhelyemig, esetleg iskoláig
Települések			Gondolattérkép a Települések-re: tanya, falu, város, (főváros), metropolisz
Csodás fővárosunk, Budapest			Gondolattérkép Budapestről- látnivalók, hidak, a főváros sajátosságai
Barangolás			Gondolattérkép hazánk nagy tájaira Vaktérkép színezése, darabolása
További tanórák a nagy tájakra: Alföld, Kisalföld, Alpokalja, ...stb			Gondolattérkép bővítése vagy Adatlap készítése táblázatos formában: neve, helye, szomszédai, jellemző időjárása, részei, legfontosabb városai
Összefoglaló óra			A gondolattérkép alapján, esetleg Adatlap elkészítése csoportmunkában, összevetésük!
Életközösségek lakóhelyünk környezetében/ Ismerd...	természeti környezet, mesterséges környezet, éghely, életközösség,	A tevékenységek tapasztalatai előkészítik a témakör fogalmainak megértését, az ismeretek elsajátítását.	Gondolattérkép a tk. megjelölt séta vagy kirándulás lehetőségeire: erdő, vízpart, füves terület, kert, park. Van-e, hol található, látogatható-e?

Szellemi tulajdon, másolás nem etikus

	természetes és mesterséges életközösség		
Az erdő	természetes erdő, telepített erdő,tölgyfa, bükkfa, fenyőfa makk, toboz,táplálékforrás, szaporodó- és búvóhely	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése. Rendszerezőképesség fejlesztése. Környezettudatos magatartás fejlesztése Környezetvédelem.	Gondolattérkép 3. évfolyam felidézése: Élőlények, növények Gondolattérkép a fákra, esetleg melyik nagy tájunkra jellemző Az erdő szintjei, növényei, állatai rajzos táblázat
Élet az erdőben	tápláléklánc, táplálékhalózat testfelépítés Az emberi tevékenység hatása az erdőkre és élőlényekre	Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése,Leíróképesség fejlesztése Az erdő életközösségében élő állatok tulajdonságai. A tápláléklánc, táplálékhalózat elemeinek (növény, növényevő állat, ragadozó állat) tudatosítása.	Gondolattérkép 3. évfolyam felidézése: Élőlények: állatok és Életciklusok – bővítésük Folyamatábra: tápláléklánc
A mező, a rét	hasznos és gyomnövény? gyógynövények	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése. A mezők, rétek növényeinek környezeti igényei, alkalmazkodás a környezeti tényezőkhöz.	A mező és a rét jellemzői táblázatos formában a mf. feladata alapján
Élet a mezőn, a réten	tápláléklánc emberi tevékenység	Megfigyelő- és leíróképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése. A mező, rét jellemző emlősállatainak, madarainak, rovarjainak a tulajdonságai.	Gondolattérkép Állatok bővítése Adatlap állatokra: pl. mf. feladata
A víz, a vízpart	nyílt víz, vízmeder, víztükör fűzfa, nyárfa,nádas, hínár kerti tó, halas tó	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése. A terület élőlényeinek környezeti igényei, alkalmazkodásuk a környezeti	Vizek csoportosítás (3. évfolyamról) bővítése

	természetes tó – mesterséges tó	tényezőkhöz.A víz, vízpart életközösségében élő növények tulajdonságai.	
Élet a vízben, a vízparton	gázlómadár, úszómadár úszóhártya A víz, vízpart életközösségében élő állatok tulajdonságai.	Megfigyelőképesség fejlesztése. Leíróképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése, Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel.	Madarak csoportosítása- élőhelyük szerinti gráf felhasználása A víz, vízpart életközösségében élő állatok tulajdonságai.
Zöldséges- és gyümölcsöskert	kert, gyümölcsöskert, zöldségekert, csonthéjas gyümölcs, gyomnövény madár- bogár, pillangó -barát kert, Beporzók szerepe	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése, Rendszerezőképesség fejlesztése. Környezettudatos magatartás fejlesztése.	Zöldségek, gyümölcsök csoportosítása évszakok és termésük alapján beporzók csoportosítása szerepük gondolattérkép Az életközösség összetettségének megfigyelése, az ott élő növények és állatok közötti jellegzetes kapcsolatok megfigyelése, felismerése.
A park	A természetes és mesterséges életközösségek. A park életközösségében élő növények és állatok tulajdonságai.	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése.	A Fák című gondolattérkép felhasználása, bővítése Virágzó növények – virágágyások szerepe, lehetőségei
Összefoglalás	Az egyes életközösségek jellemzői, a területen élő növények és állatok tulajdonságai, környezeti igényei.	Megfigyelőképesség, leíróképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése. Rendszerezőképesség fejlesztése. Együtműködési készség fejlesztése.	A gondolattérképek felidézése, egy-egy jellemző út bemutatása (1 jellemző növény vagy állatfaj bemutatásával 5-6 mondatos faj besorolás és jellemzés érhető el)
Az emberi test/ Testrészek, érzékszervek	Az emberi test főtestrészei, szervei. Legfontosabb érzékszerveink és szerepük a környezet megismerésében. Érzékszervek védelme.	Megfigyelőképesség, leíróképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel. szerv, szervezet, érzékszerv, testrész	Testrészek rész-egész viszonya rajzzal Érzékszervek és érzékelés gondolattérképe 3. évfolyamról

A mozgás szervrendszere	Csontváz, izomzat Mozgás lehetőség, szerepe hely és helyzetváltoztató felidézése	Megfigyelőképesség fejlesztése. Leíróképesség fejlesztése. Analizáló-, szintetizálóképesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel. Egészségtudatos magatartás fejlesztése. A mozgás szervrendszere.	csont – ízület- ín- izom kapcsolódásának rajza – A szervrendszer felépítésének a megfigyelése.
A...táplálkozás szervrendszere	A táplálék feldolgozása, a szervrendszer részei. szerepük, fogsor, fogváltás, fogak szerepe, alakjuk	– A szervrendszer felépítésének a megfigyelése. – Szervek, testrészek és feladataik párosítása. – Az emésztésben részt vevő szervek felismerése, megnevezése.	Folyamatára- a táplálék útja az emésztés során
A légzés szervrendszere	A légzés szervrendszere lélegzetvétel- mozgás kapcsolata orrüreg, légcső, tüdő	Megfigyelőképesség fejlesztése. Analizáló-, szintetizálóképesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel. Egészségtudatos magatartás fejlesztése	A légzés és a tüdő részei, szerepük és egészsége A levegő útja - folyamatára
A keringés és kiválasztás szervrendszere	Szív Tüdő és részei szerepük, kapcsolatuk a folyadékfolyasztás szükségessége a sebek fajtái, ellátásuk	Megfigyelőképesség fejlesztése. Analizáló-, szintetizálóképesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel. Egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Szív és vese kapcsolata és részeik, A keringés szervrendszere szív, erek, vér, pulzus, pulzusszám A kiválasztás szervrendszere: vese, vizelet
Testünk, egészségünk	Az egészségünk egészséges étel, italok mozgás, pihenés, szabad levegő kapcsolata	Megfigyelőképesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel. Egészségtudatos magatartás fejlesztése.	Egészség – testi – lelki feltételei- a testi –lelki jóllét gondolatterkép

Betegség, gyógyulás	betegség, egészségvédelem,,baktérium, vírus, testhőmérséklet, láz, lázcsillapítás	Megfigyelőképesség fejlesztése. Egészségtudatos magatartás fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel.	Betegség- Egészség 2 dimenziója Tünetek és szervrendszerek érzékszervek összekapcsolása
Ismerj, meg, fogadj el!	Fogyatékkal élők Akadálymentesítés érzékenyítés	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképeség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel.	Test- érzékszervek gondolat térképéből a sérülés hiány milyen fogyatékhöz vezet, ezek fokozatai pl : látás ....
Mindennapok veszélyei, balesetvédelem	Segítségkérés fontossága Balesetvédelem fontossága	Megfigyelőképesség fejlesztése. Azonosító-, megkülönböztetőképeség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések feltárása tanítói segítséggel.	Gondolat térkép: Ne ess pánikba!!! Tedd ezt!! Telefonszám: 112 !

Szellemi tulajdon, másolás nem etikus